

**КРИМСЬКА
ПРАВОЗАХИСНА
ГРУПА**

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ З РЕАГУВАННЯ НА ПАНДЕМІЮ COVID-19 У КРИМУ

(20 – 26 КВІТНЯ 2020 РОКУ)

ЗМІСТ

1. Акти й рішення де-факто органів влади
2. Обмеження пересування через КПВВ й інші обмеження свободи пересування
3. Практика застосування обмежувальних заходів
4. Інформування населення, доступ до необхідних медичних послуг і засобів індивідуального захисту
5. Мова ворожнечі в умовах пандемії COVID-19
6. Висновки й рекомендації

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

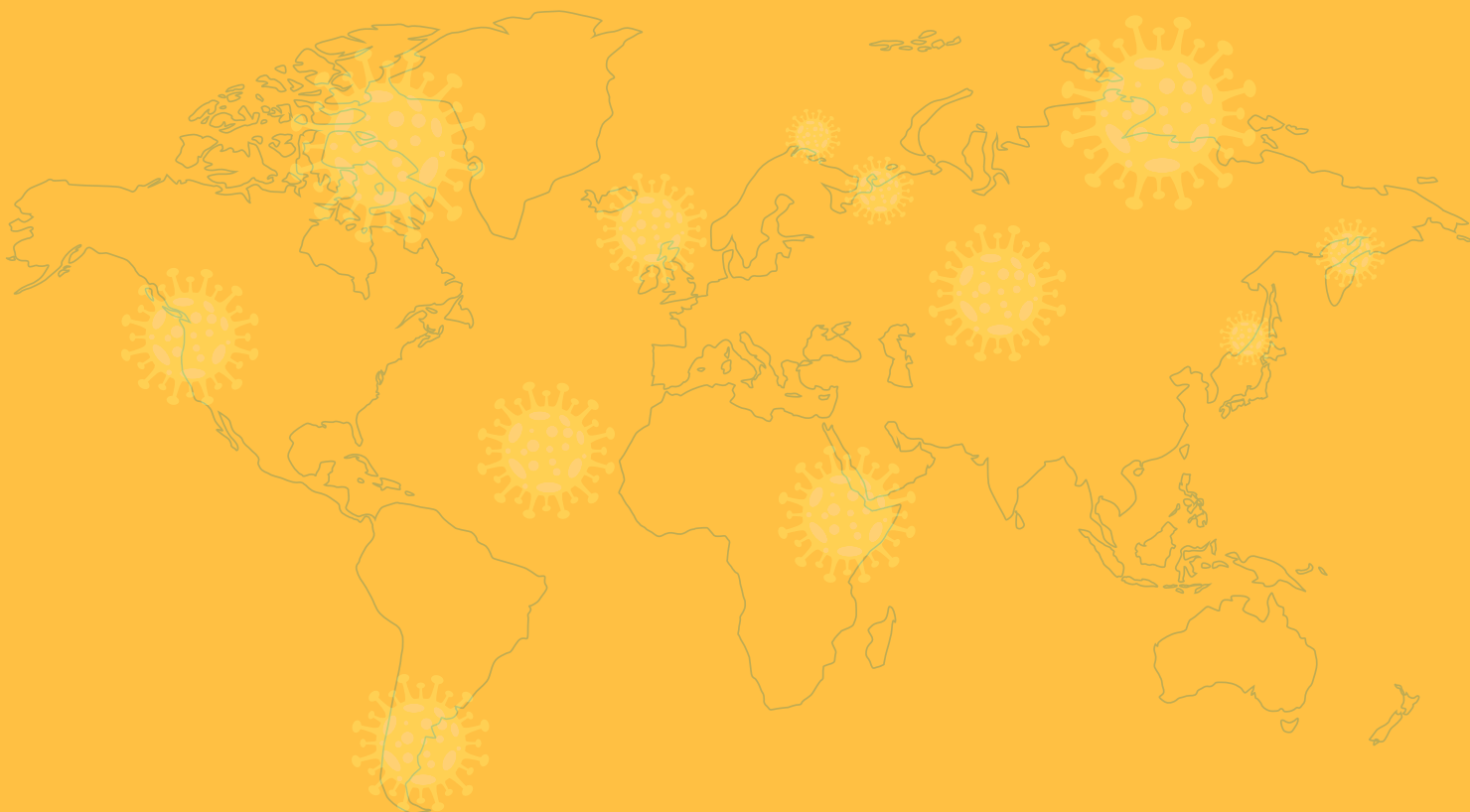
На сайті Кримської правозахисної групи ви можете ознайомитися з попередніми результатами моніторингу ситуації з реагування на пандемію COVID-19 в Криму

16-29 березня 2020 року

30 березня — 5 квітня 2020 року

6 — 12 квітня 2020 року

13 — 19 квітня 2020 року

1. АКТИ Й РІШЕННЯ ДЕ-ФАКТО ОРГАНІВ ВЛАДИ

1.1. Уряд РФ

20 квітня так званий «очільник Криму» підписав наказ 113-У¹ про внесення змін до наказу щодо режиму «підвищеної готовності». Документ зобов'язує громадян, котрі мешкають й / або прибувають до Криму й відвідували країни з COVID-19, заповнювати анкету, зразок якої регламентовано цим указом. Також в анкеті необхідно засвідчити, що людина попереджена про відповідальність за ст. 20.6.1 КпАП РФ. Відповідно до змін, дозволено торгівлю кам'яним вугіллем, а також роботу гуртків, секцій, бібліотек і культурно-дозвіллевих закладів у дистанційному режимі.

Крім того, цим указом члени «козацьких товариств» були долучені до списку осіб, котрі не підпадають під заборону залишати місце проживання без визначених причин («самоізоляція»).

Список дозволених до проведення медичних заходів з профогляду й медобстеження був доповнений медичним оглядом осіб, які підлягають призову на військову службу в ЗС РФ за направленнями військових комісаріатів.

22 квітня розпорядженням так званої «Ради міністрів» Криму № 536-р² «Міністерству охорони здоров'я» Криму було виділено додаткову фінансову допомогу в сумі 658 800 000,00 рублів для оснащення або переоснащення додаткових ліжок для лікування COVID-19, постачання додаткових ліжок медичними газами (киснем), забезпечення медичних працівників засобами індивідуального захисту тощо.

1.2. Севастополь

20 квітня так званий «уряд Севастополя» опублікував постанову 145-ПП³, що передбачає виплати стимулюючого змісту до заробітної платні медичних працівників, котрі надають медичні послуги для боротьби з COVID-19. Виплата цих коштів регулюється у два визначених способи.

20 квітня «уряд» Севастополя опублікував постанову 146-ПП⁴, що запроваджує одноразову виплату сім'ям з неповнолітніми дітьми (до 18 років) у розмірі 3000 рублів на дитину. Для отримання виплат є обов'язковим страховий номер індивідуального особового рахунку РФ (СНІОР), що можна отримати лише за наявності паспорта громадянина РФ або посвідки на проживання, або дозволу на тимчасове проживання в РФ.

20 квітня новою постановою 147-ПП⁵ була надано відтермінування з оплати оренди землі, «що знаходиться у власності міста», на період з 1 березня до 30 червня (за міжнародно-правовими нормам, ця земля є власністю України чи громадян України). У разі, якщо орендар вів діяльність, що найбільш постраждала від обмежувальних заходів (перелік таких постраждалих галузей економіки визначений «урядом» Севастополя), то він звільняється від оплати оренди на період з 01.04 до 30.06.2020. Також передбачені зміни у термінах оплати місцевих податків і зборів для підприємств малого й середнього бізнесу.

21 квітня було підписано наказ так званого «губернатора» Севастополя 34-УГ⁶, що забороняє медичним працівникам виконувати роботу за сумісництвом і керівникам залучати до такої діяльності медпрацівників, за винятком нагальних випадків лікування COVID-19.

Також цей указ забороняє здійснення планової вакцинації дорослих і додаткової імунізації дітей проти поліомієліту. З 22 до 30 квітня в медичних установах призупиняється програма профоглядів і диспансеризації всіх, крім працівників тих сфер виробництва й обслуговування, де такі огляди є обов'язковими.

2. ОБМЕЖЕННЯ ПЕРЕСУВАННЯ ЧЕРЕЗ КПВВ Й ІНШІ ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ ПЕРЕСУВАННЯ

На українських КПВВ з Кримом продовжують діяти обмеження в'їзду–виїзду, запроваджених КМУ,⁷ відповідно до яких громадяни України можуть виїхати з Криму або в'їхати туди за наявності підстав гуманітарного змісту (незалежно від реєстрації місця проживання). Рішення щодо пропуску через КПВВ за таких підстав ухвалює голова Державної прикордонної служби України.

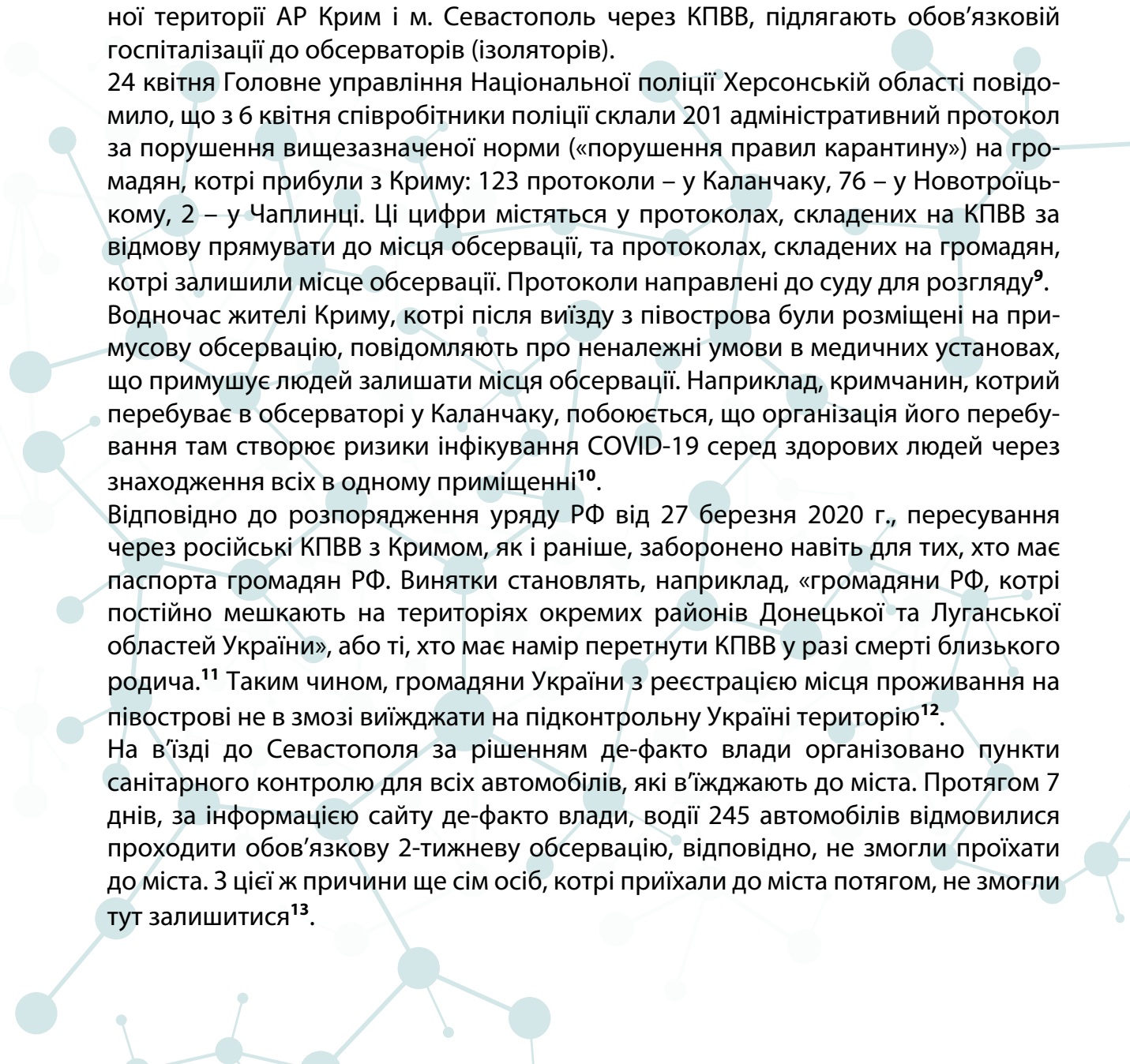
За постановою КМУ № 211 від 11 березня 2020 р. «Про запобігання поширення на території України гострого респіраторного захворювання COVID-19, що викликається коронавірусом SARS-CoV-2»⁸, особи, котрі в'їжджають з окупованої території АР Крим і м. Севастополь через КПВВ, підлягають обов'язковій госпіталізації до обсерваторів (ізоляторів).

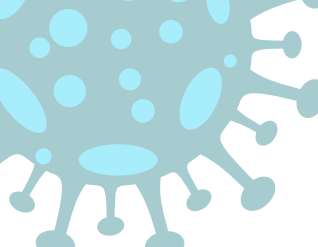
24 квітня Головне управління Національної поліції Херсонській області повідомило, що з 6 квітня співробітники поліції склали 201 адміністративний протокол за порушення вищезазначеної норми («порушення правил карантину») на громадян, котрі прибули з Криму: 123 протоколи – у Каланчаку, 76 – у Новотроїцькому, 2 – у Чаплинці. Ці цифри містяться у протоколах, складених на КПВВ за відмову прямувати до місця обсервації, та протоколах, складених на громадян, котрі залишили місце обсервації. Протоколи направлені до суду для розгляду⁹.

Водночас жителі Криму, котрі після виїзду з півострова були розміщені на примусову обсервацію, повідомляють про неналежні умови в медичних установах, що примушує людей залишати місця обсервації. Наприклад, кримчанин, котрий перебуває в обсерваторії у Каланчаку, побоюється, що організація його перебування там створює ризики інфікування COVID-19 серед здорових людей через знаходження всіх в одному приміщенні¹⁰.

Відповідно до розпорядження уряду РФ від 27 березня 2020 г., пересування через російські КПВВ з Кримом, як і раніше, заборонено навіть для тих, хто має паспорта громадян РФ. Винятки становлять, наприклад, «громадяни РФ, котрі постійно мешкають на територіях окремих районів Донецької та Луганської областей України», або ті, хто має намір перетнути КПВВ у разі смерті близького родича.¹¹ Таким чином, громадяни України з реєстрацією місця проживання на півострові не в змозі виїжджати на підконтрольну Україні територію¹².

На в'їзді до Севастополя за рішенням де-факто влади організовано пункти санітарного контролю для всіх автомобілів, які в'їжджають до міста. Протягом 7 днів, за інформацією сайту де-факто влади, водії 245 автомобілів відмовилися проходити обов'язкову 2-тижневу обсервацію, відповідно, не змогли проїхати до міста. З цієї ж причини ще сім осіб, котрі приїхали до міста потягом, не змогли тут залишитися¹³.

3. ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Після рішень про додаткові виплати на неповнолітніх дітей у Севастополі утворилися черги біля банківських відділень для оформлення цих виплат¹⁴. Найбільше скупчення людей спостерігається в обідній і післяобідній час. Черги утворилися через те, що попередній телефонний запис на прийом до фахівця не здійснюється.

«Керівник регіонального управління Росспоживнагляду» заявила, що підприємства громадського харчування, готельної та санаторно-курортної сфери будуть зачинені до червня¹⁵.

Громадський транспорт і пересування в населених пунктах

Рух пасажирських потягів з Криму в регіони РФ було скасовано чи перенесено на більш пізні дати.¹⁶

У той самий час приватна компанія-перевізник «Гранд Сервіс Експрес» в умовах обмеження пасажирських перевезень організувала пересадки й автобусне сполучення за маршрутами залізничного транспорту в Криму¹⁷.

Під час придбання квитка на поїзди далекого прямування «Російських залізниць» з 23 квітня пасажирів зобов'язані вказувати свої контактні дані – номер телефону або e-mail¹⁸.

Система освіти

За словами «очільника» Криму С. Аксьонова, завершення навчального року в освітніх установах відбуватиметься в режимі дистанційного навчання¹⁹.

Проте дистанційне навчання є доступним не для всіх кримських дітей. Як-от, 2 тисячі кримських школярів, за словами «міністра» освіти і науки Криму, залишаються без доступу до інтернету й не беруть участь в освітньому процесі²⁰.

Також, за результатами опитування батьків, важливо наголосити на проблемі роботи сайтів для дистанційного навчання. Такі онлайн-платформи, за словами дітей і батьків, нерідко не витримують навантаження через одночасний доступ до них значної кількості користувачів. Внаслідок цього діти не в змозі приєднатися та виконати потрібні завдання в дистанційному режимі.

З 20 квітня в Севастополі розпочали роботу чергувальні групи для учнів початкових класів, чиї батьки вийшли на роботу²¹. Склад таких груп не перебільшує 12 осіб.

Мілітаризація в умовах «карантину»

Раніше було задекларовано, що до 30 квітня не відбуваються особистий прийом громадян і робота медичних комісій у рамках мобілізаційної кампанії, що формально розпочалася в Криму 1 квітня. Втім з 20 квітня указом С. Аксьонова дозволено проведення медичних оглядів осіб, котрі підлягають призову на військову службу в ЗС РФ за направленнями військових комісаріатів.

У Криму тривають військові навчання. Як-от, 22 квітня стало відомо, що розрахунки зенітних ракетних комплексів С-400 «Тріумф» провели навчання з протиповітряної оборони в Криму²².

20 квітня наказом С. Аксьонова члени «козацьких товариств» – парамілітарних формувань, які активно брали участь у військових операціях із захоплення військових і цивільних об'єктів Криму та викраденні активістів в 2014 році, були долучені до переліку осіб, на які не поширюється заборона залишати місце проживання без певних причин («самоізоляція»), тому що вони задіяні в «охороні громадського порядку».

СІЗО й колонії

Частину мешканців Криму, позбавлених волі у рамках політично умотивованих кримінальних справ, у порушення норм міжнародного гуманітарного права було етаповано в СІЗО й колонії на території РФ. Як-от, Наріман Мемедємінов, Олег Приходько, Енвер Сейтосманов, Рефат Алімов, Інвер Бекіров, Муслім Алієв, Мемет Бєялов, Ернес Аметов, Марлен Асанов, Сервер Зекірьєєв, Тімур Ібрагімов, Сейран Салієв, Сервер Мустафаєв, Едем Смаїлов та інші перебувають у ФКЗ СІЗО-1 ГУФСВП Росії по Ростовській області.

Згідно з відповіддю Медико-санітарної частини № 61, у СІЗО-1 ГУФСВП Росії по Ростовській області (Ростов-на-Дону) випадків хворих на COVID-19 і випадків з підозрою на COVID-19 не зафіксовано. Однак, за словами осіб, котрі перебувають у цьому СІЗО, людей з симптомами COVID-19 не тестують, а формально визначають їх з діагнозом ГРВІ або не ставлять діагноз.

З цієї відповіді виходить, що засобів індивідуального захисту особам, котрі перебувають під вартою, не надають. Прибирання камер здійснюється «самостійно слідчо-заарештованими до п'яти разів на добу». Тільки на цей випадок, за інформацією ФСВП, в'язням надають дезінфікуючі розчини. З огляду на свідчення осіб, котрі перебувають у СІЗО, та їхніх адвокатів, вважати офіційну інформацію ФСВП достовірною не є можливим.

Відповідальність за порушення обмежень

20 квітня де-факто влада Севастополя повідомила, що в місті було складено більше 200 адміністративних протоколів «за порушення режиму самоізоляції».²³

«Заступник начальника поліції МВС» по Криму повідомив, що в Криму поліція затримує громадян з фіктивними довідками, що дозволяють пересування містом. За його словами, на одного з таких громадян відкрито адміністративне провадження за ст. 20.6.1 КпАП РФ, а також порушено кримінальну справу за використання фальшованих документів. Раніше було заявлено, що порушено дві кримінальні справи за фактом виробництва й продажу сфальсифікованих «дозволів» на пересування по Криму.²⁴

4.ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ, ДОСТУП ДО НЕОБХІДНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ І ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

За офіційною інформацією де-факто влади, станом на 26 квітня було зареєстровано

100

випадків інфікування COVID-19 в Криму²⁵

(69 – в АР Крим і 31 – у Севастополі). Інформація про перший офіційно визнаний випадок захворювання в Криму з'явилася 21 березня.²⁶

У декількох районах Криму КПГ зафіксувала інформацію про летальні випадки, викликані, за словами медичних працівників, ускладненнями від COVID-19. Проте в офіційній статистиці інформація про смерть людей від COVID-19 відсутня.

«Міністр» соціальної політики Криму повідомила, що в Криму спостерігається дефіцит противірусних препаратів і зростання цін на певні ліки²⁷.

Кримський Центр переливання крові повідомив, що після запровадження режиму «підвищеної готовності» Центр зіткнувся з проблемою дефіциту донорської крові, тому що місцеві мешканці побоюються відповідальності за вихід з дому²⁸.

Доступ до медичних закладів

22 квітня відновлюють роботу дві лікарні, зачинені на режим обсервації після виявлення там підтверджених випадків інфікування COVID-19, – міська лікарня Армянська і філія лікарні №1 Севастополя²⁹.

«Міністр праці і соціального захисту» звернулася до Росгвардії з проханням забезпечити охорону Сімферопольської міської клінічної лікарні №7, де проходять лікування інфіковані COVID-19, а також посилити охорону на в'їзді до євпаторійського обсерватора³⁰.

У Сімферопольській клінічній лікарні було запроваджено режим обсервації, тому що в ній виявили два випадки інфікування лікарів COVID-19.

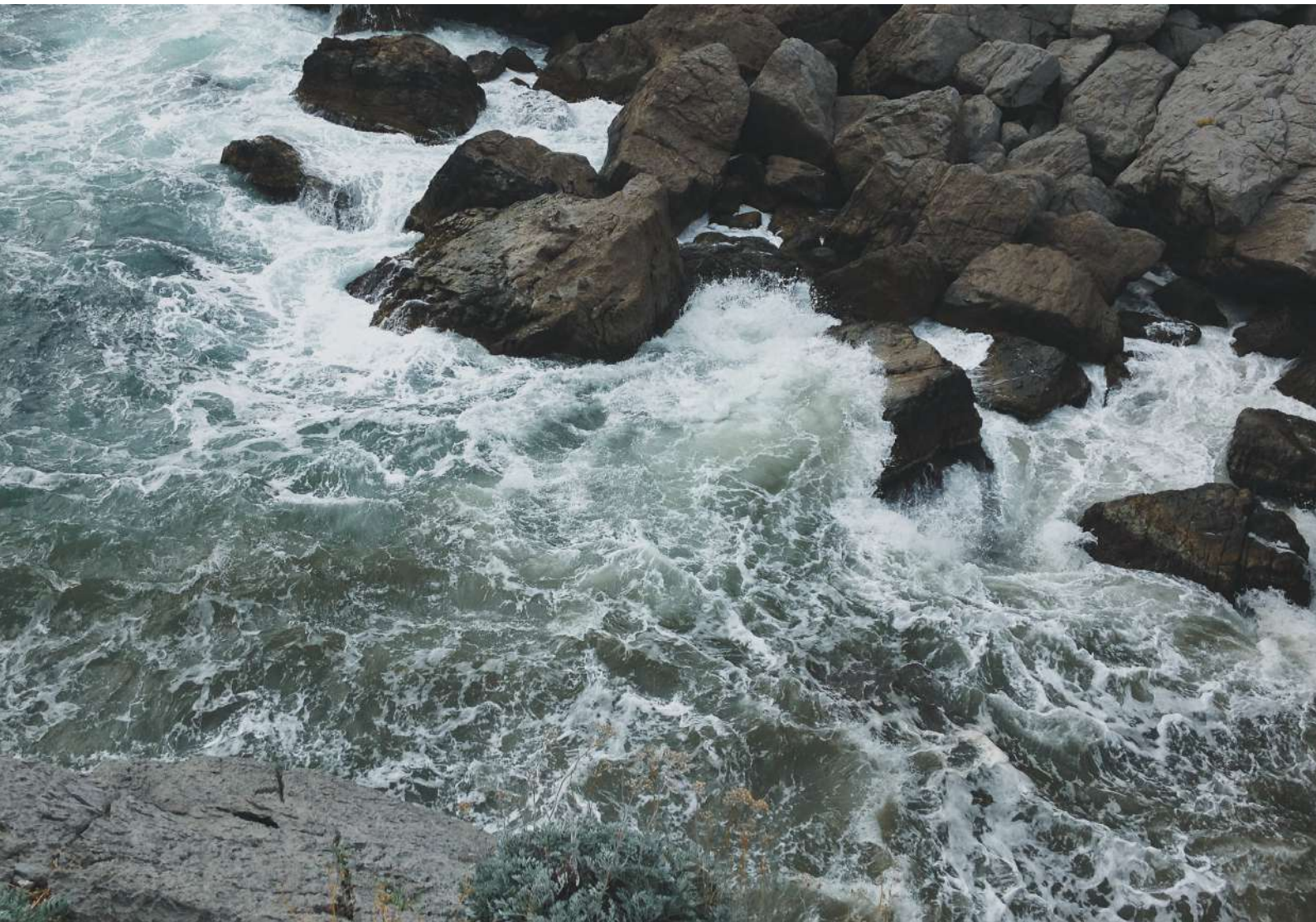
Крім цього, підтверджено випадки COVID-19 в лікарні Червоногвардійського району і Сакській лікарні, а також є підозри щодо епізоду інфікування в «Республіканській дитячій клінічній лікарні»³¹.

За даними де-факто влади, всього під наглядом щодо COVID-19 у Криму перебуває 1029 осіб, з них у домашніх умовах – 830, в умовах стаціонару – 85, в умовах обсерватора – 114³².

5. МОВА ВОРОЖНЕЧІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

22 квітня кримські ЗМІ широко тиражували негативні висловлювання так званого «очільника» Криму С. Аксьонова на адресу кримчан, котрих повернули з місць відпочинку до Криму. Деякі з прибулих кримчан висловилися проти розміщення до обсерватора. У відповідь на це С. Аксьонов назвав їх шантажистами й заявив: «З шантажистами перемовин не ведемо у жодних напрямках! Ані сорому, ані сумління немає у людей!». Також окремо він наголосив на питанні використання паспортів громадян України цими людьми: «Зараз ще потрібно перевірити, як вони їхали: ще може з'ясуватися, що вони виїхали за українськими біометричними паспортами. Вони не називають оператора, не кажуть, хто їх вивіз до Таїланду. Зараз ще з'ясується, що через Київ відлітали! Патріоти так звані!». ³³

6. ВИСНОВКИ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ

У Криму триває зростання кількості офіційно підтверджених випадків COVID-19, також збільшується і число медичних установ, де виявлено випадки інфікування медичних працівників COVID-19.

Інформація, отримана під час моніторингу, як і раніше, свідчить про зниження числа підтверджених випадків COVID-19, це означає, що офіційні цифри щодо кількості випадків інфікування COVID-19 не відповідають дійсності.

У низці медичних закладів навіть на випадок підозри на COVID-19 медичні працівники продовжують роботу без спеціальних засобів захисту.

Сьогоднішня система охорони здоров'я Криму не створює необхідних умов для боротьби з поширенням COVID-19 і лікування хворих на COVID-19. Де-факто влада виділила бюджетні кошти на створення додаткових місць для лікування хворих.

Оформлення додаткових соціальних виплат у зв'язку з пандемією COVID-19 на цей момент організовано в такий спосіб, що створює ризики інфікування для людей, тому що їм доводиться перебувати в чергах. У цих умовах де-факто влада не використовує електронні системи прийому й оформлення документів за для уникнення таких ризиків.

У порушення норм міжнародного гуманітарного права РФ здійснює мобілізаційну кампанію в армію РФ і продовжує військові навчання на території окупованого Криму.

За нормами міжнародного гуманітарного права, РФ є державою, яка окупує. Ст. 56 Конвенції про захист цивільного населення зобов'язує РФ за допомогою всіх наявних у неї засобів забезпечити й підтримувати діяльність санітарних і лікарняних установ і служб, охорону здоров'я та громадську гігієну на окупованій території Криму, що передбачає також профілактичні та превентивні заходи, необхідні для боротьби з поширенням епідемії.

Рекомендації для уряду України:

- * не вводити вичерпний перелік підстав гуманітарного змісту для перетину українських КПВВ з Кримом, зберігши у такий спосіб можливість реагування на непередбачені обставини;
- * інформувати громадян України, котрі не мають реєстрації місця проживання на підконтрольній Україні території, про алгоритм їхніх дій у разі підозри на інфікування COVID-19.
- * здійснювати моніторинг ситуації поширення COVID-19 в Криму доступними методами, включно з інформацією правозахисних організацій України.

Рекомендації міжнародним організаціям і урядам демократичних країн:

- * за спроможністю, здійснювати моніторинг ситуації поширення COVID-19 в Криму;
- * не дозволяти РФ використовувати ситуацію з COVID-19 для зняття санкцій, що були запроваджені через окупацію Криму, порушення прав людини й норм міжнародного гуманітарного права.
- * звернутися до РФ з вимогою виконувати рекомендації ООН і Ради Європи щодо запобігання поширення COVID-19 у місцях несвободи Криму.